

Motion till riksdagen 2021/22:1463

av **Boriana Åberg (M)**

Avskaffande av public service

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att avskaffa public service och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige var länge ett av de länder i Europa som hade den mest strikta regleringen av etermedia. Staten hade ensamrätt att sända såväl radio som tv genom Radiotjänst AB, dess efterföljare Sveriges Radio, och sedermera de bolag som detta bolag delats upp i. Omvärlden förändrades, och inte minst utvecklades tekniken med tidigare oanad fart. Satellitsändningar av tv och radio gjorde utländska kanaler tillgängliga för den svenska publiken, och slutligen blev även Sverige tvunget att förhålla sig till den förändrade omvärlden. Det var helt enkelt inte längre möjligt att upprätthålla det statliga monopolet på att sända radio och tv. Med lite trevande försök under 80-talet med vad som benämndes närradio kom sen avregleringen på allvar i början av 90-talet.

Även efter avregleringen har det som benämns public service, de tre bolagen Sveriges Radio, Sveriges Utbildningsradio och Sveriges Television, kommit att behålla en klart dominerande ställning, och utgör Sveriges överlägset största mediekanal. Genom att denna dominerande mediekanal indirekt ägs av staten har Sverige ett medieutbud som i klart högre grad än vad som är brukligt i den fria världen kontrolleras av staten.

Förutom att public service storleksmässigt dominerar har den även en särställning när det gäller finansiering. Fram till och med 2018 finansierades public services kanalutbud med licensavgifter. Detta betraktades som en brukaravgift, som alla som nyttjade kanalerna, men ingen annan, skulle betala. Efter hand som tekniken utvecklades, och det inte längre erfordrades särskilda enbart för detta ändamål framtagna mottagare, för att kunna ta del av utbudet, gick den finansieringsmodellen inte längre att upprätthålla. Istället infördes därför från och med 1 januari 2019 en särskild skatt för att finansiera public service. 2021 finansieras sålunda public service

med skattemedel, och de tre bolagen erhåller tillsammans ett anslag om cirka 8,5 miljarder kronor.

För en dominerande statligt ägd och skattefinansierad mediekanal är dess oberoende av fundamental betydelse för legitimitet och trovärdighet. Få saker har på senare år så kraftigt ifrågasatts som public services oberoende. Vad som är rätt eller fel i detta avseende blir i slutändan en subjektiv bedömning. Men bara det faktum att farhågan finns gör att problematiken måste tas på allvar. Går detta över huvud taget att objektivt bedöma och kontrollera? Om inte, är det inte skäl nog att inte ha en statligt ägd och med skattemedel finansierad mediekanal? I synnerhet inte en som dessutom är helt dominerande.

Public services dominerande ställning, i kombination med att utbudet finansieras med skattemedel, leder till allvarliga undanträngningseffekter. Andra aktörers möjlighet att konkurrera begränsas starkt, då konkurrensen inte ens i någon mån sker på likvärdiga villkor. Den därtill helt överhängande frågan om tveksamheten beträffande public services oberoende leder till den otvetydiga slutsatsen att public service tjänat ut sin roll och dess status bör utredas.

Boriana Åberg (M)